

Avslutningsseminariet inom projekt

Smart bygdeutveckling och stark lokalekonomi

Väddöbygden

- Nätverk Väddönavet ansvarade för arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan utifrån en lokalekonomisk analys
- Man genomförde ett stort antal fysiska och digitala träffar och möten med boende och sommarboende runt om i bygden för att kartlägga, analysera och ta fram prioriterade utvecklingsidéer.
- Intressant början då det inte var självklart hur Väddöbygden skulle avgränsas geografiskt. Övrigt visade det sig att invånare från bygdens södra delar handlade mer i tätorten Älmsta än i kommunens centrala tätort Norrtälje vilket innebar att Väddöbygdens arbete i projektet inkluderade även Söderbykarl.
- Det framkom även att de fastboende oftast gör sina inköp på större orter, medan fritidsboende handlar det mesta lokalt.
- Statistikpaketet från SCB blev grunden till läckageanalys och handelsbalans men det viktigaste visade sig vara de sociala aspekterna med det gemensamma arbetet, att ha roligt tillsammans, samt att synliggöra alla resurser inom området och att ta fram en vision och gemensamma utvecklingsidéer. När pandemin omöjliggjorde möten satsade man på brainstormingspromenader.
- Även idéverkstäder genomfördes för att diskutera prioriteringar för bygden som slutligen resulterade i en handlingsplan.
- Arbetsgruppen fick även tillgång till ny statistik efter pandemin där man kunde se positiva effekter för lokala företag/föreningar och att fler flyttade ut till sina fritidshus permanent.
- Björkö på södra Väddö ville titta mer specifikt på den delen av bygden och bekostade egen statistik. Något som framkom i deras statistik var att det på 350 fastboende fanns ca 1 000 obebodda småhus. En uppskattning var att det då är dubbelt så många som besöker dessa hus, och därmed handlar i affärer och anlitar lokala hantverkare och som bidrar till en mer stabil arbetsmarknad.
- Slutligen så diskuterades det gemensamt under presentationen att det är en viktig demokratifråga, att alla behöver vara delaktiga i sitt lokala utvecklingsarbete. Det är ett sätt att skapa ökat självförtroende för bygden och att öka medvetenheten hos kommunen.

Intressant! Lärdomar! Utmaningar! Framåt!!!

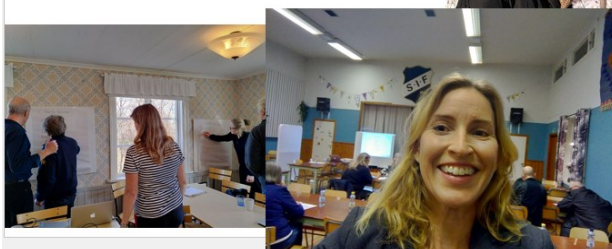
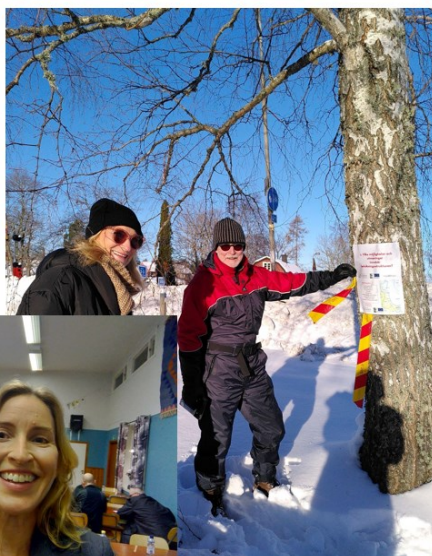

- Galet många (okända) resurser i Vaddöbygden
- Galet många möten under lång tid på olika platser
- Pandemin ändrade spelreglerna (och konsumtionsmönster) totalt!
- Folk blir sjuka, dör, föreningar avvecklas, företag skapas! Allt förändras.
- Målet är ingenting, vägen dit med människor som möts och utbyter idéer (och sätter dessa i handling) är allt!
- Mycket av det som "önskades" 2019/2020 är uppfyllt eller inte längre önskvärt
- Vaddönavet driver på samverkan och det gemensamma utvecklingsarbetet i Vaddöbygden, men många människor, föreningar och företagare utvecklar sin specifika plats.

**Det viktigaste är att ha roligt tillsammans och ha en gemensam "Bygdevision" och Samhällsvision.
Hur vill vi ha det här hos oss?
Vad kan alla vi som bor och vistas här göra för att det ska bli så?**

LEA överallt i Vaddöbygden.....

I Älmsta, Grisslehamn, Söderby-Karl, Björkö, Singö, på passbåten till Arholma:
Fysiska Resursinventeringar,
Statistikdiskussioner inomhus och utomhus,
Läckageanalys, Digitala
Brainstormingpromenader, Digital
idéverkstad med prioriteringar för bygden,
Handlingsplan + gemensam vision

Bilder från Sarah Thorsaeus presentation

Edsbrobygden

- I Edsbro drivs mycket av utvecklingsarbetet av Framtid Edsbro, en arbetsgrupp inom hembygdsföreningen. Det startade med att man saknade Edsbro i kommunprocesserna och ville få upp kommunens ögonen för bygden. 2017 påbörjade Norrtälje kommun arbetet med en landsbygdsstrategi och bjöd in till dialogmöten. Mötet inspirerade och väckte tankar om att spegla frågorna i en lokalutvecklingsgrupp och när Framtid Edsbro bjöd in till sin första träff deltog 7 personer. En enkätundersökning bland Edsbroborna gjordes för att kartlägga bygdens behov och invånarnas önskemål. Sammanställningen resulterade i fokusområden som gruppen kunde börja arbeta med och som man ville skulle spegla sig mot kommunens språk. De kunde snabbt se att samverkan var nyckeln till utveckling, och försöker numera att samla civilsamhälle, näringsliv, kommun och andra partners som Hela Sverige ska leva och Leader Stockholmsbygd. De började arbeta med olika delar som exempelvis en aktivitetspark, politikerdialoger i bygden, hemsida, skolan och bredband.
- LEA-arbetet började 2019 när Framtid Edsbro började göra en Lokal Utvecklingsplan för Edsbrobygden. De insåg att det var ett stort arbete och ansökte om att delta i att göra en LEA med Leader Stockholmsbygd. Arbetet ledde fram till en handlingsplan, och framöver tar gruppen sikte på att bland annat arbeta med gång- och cykelvägar, återvinningsstation, ökad turtäthet och att aktiva nästa generation.

Ett axplock av vad vi åstadkommit tillsammans

FRAMTID EDSBRO
EN UTVECKLINGSGRUPP FÖR EDSBROBYGDEN

Samverkan – nyckeln till utveckling

Civilsamhälle

- Föreningar ca 16 stycken
- Samfälligheter – ca 14 stycken
- Socialmedier – ca 8 separata FB konton

Näringsliv

- Ca 300 företag i bygden
- ICA Nära
- XL Bygg Pousette
- Maestro restaurang m.fl.

Extern samverkan

- Norrtälje kommuns Landsbygdsråd
- Hela Sverige ska leva
- Leader Stockholmsbyggd
- m.fl.

Kommun & samhällsservice

- Edsbro skola & förskola
- Bibliotek
- Vårdcentral
- Sporthall
- Elljusspår
- Lummevi IP
- Bygdegårdar; Edsbro och Sättraby
- Åsavallen
- Aktivitetspark

FRAMTID EDSBRO
EN UTVECKLINGSGRUPP FÖR EDSBROBYGDEN

Vad tar vi sikte på framåt...

- Gång & cykelvägar
- Återvinningsstation
- Laddstolpar
- Aktivitetspark del 2
- En landsbygdsskola med mättade årskullar
- Ökad turtäthet 639 och 808
- Säkrad trygghet och frihet för landsbygdens invånare
- Hur aktivera nästa generation?
- Bland annat

FRAMTID EDSBRO
EN UTVECKLINGSGRUPP FÖR EDSBROBYGDEN

Bilder från Mikael Olaussons presentation

Östra Värmdö

- Utvecklingsarbetet i Östra Värmdö drivs av Mötesplats Stavnäs, en samverkansförening som bland annat arbetar med unga, ofrivilligt ensamma och nysvenskar. Tillsammans med representanter från Djurö byalag och Djurö-Vindö IF startade de arbetet med LEA.
- De genomförde många träffar under processens gång, en av dessa var i ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm och deras projekt Bygd för bygd. Projektet kunde samverka då det fanns en geografi och en metodik som överlappade varandra. Många kom och deltog i att ta fram utvecklingsidéer för bygden.

Workshopens breda approach innebar att många idéer handlade mer om allt invånarna inte var nöjda med, oavsett om det var något som bygden själva kunde påverka och utveckla. Utvecklingsgruppen hade hoppats på fler konkreta idéer som kunde genomföras här och nu.

- En reflektion i efterhand var att det hade varit klokt att göra en LEA först, och därefter fortsätta med Länsstyrelsens projekt, som var mer inriktat på att ta fram lokala projekt.
- Den lokala processen upplevdes som givande, men tidskrävande. Det är viktigt med kommunikation och trepartnerskap, när samhället förändras.

Östra Värmdö

Sollenkroka

Löknäs

Överby

Vindö

Djurö

Djurhamn

Barnvik

Sjösala

Runmarö

Fågelbrölandet

2

LOKALEKONOMISK ANALYS ÖSTRA VÄRMDÖ

DJURÖ, VINDÖ, STAVSNÄS

3

"En lokalekonomisk analys hjälper oss att tänka tillsammans och ger en mer solid grund att stå på för kommande projekt och utmaningar."

UNDER ÅR 2020 började vi i samverkansföreningen Mötesplats Stavnäs tillsammans med Leader Stockholmsbyggd att skapa en Lokalekonomisk analys (LEA). Den lokalekonomiska analysen (LEA) samlar många människors kunskap om sin bygd med gemensamma utvecklingsidéer och platsspecifik statistik från Statistiska Centralbyrån, SCB. Vårt syfte i Mötesplats Stavnäs med att göra en lokalekonomisk analys var att resultatet utgör en viktig grund i vårt arbete; att verka för ett attraktivt, resiliellt och inkluderande lokalsamhälle inom planetens gränser!

MÖTESPLATS STAVSNÄS SAMVERKANSFÖRENING tillsammans med representanter från Djurö Byalag och Djurö-Vindö IF startade en arbetsgrupp. De tog fram det område som analysen skulle beröra och landade i Djurö, Vindö, Stavnäs och en del av Fågelbrölandet med omnejd som ses på kartan, och som i foldern kallas bygden. En tydlig geografisk begränsning krävs för att det ska vara möjligt att plocka fram statistik över det berörda området vad gäller demografi, näringsliv och kartläggning av resurserna.

Mer information och uppdateringar hur vi arbetar vidare kan du hitta i vårt levande dokument genom att skanna qr-koden!

Scanna QR-koden för mer information

 GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Bild från Göran Ehrson och Per Lejonekes presentation, ett utdrag ur Östra Värmdös LEA

Föreläsning Smart bygdeutveckling

Jan Malmgren från Veberöd startade organisationen Bytveckling AB för några år sedan, ett bolag som har skapat en app som gett lokala företag och Veberödsbor en gemensam arena. De startade även upp en lokal hemsida där unga var redaktörer.

Han har i samarbete med andra dessutom arbetat fram många spännande innovativa idéer kring digitalisering och modern teknik som löser lokala utmaningar och logistik. Några av alla smarta lösningar presenterades under föreläsningen, bland annat i ett delprojekt arbetade de tillsammans med cykeltillverkaren Degavi. Några sensorer sattes i cyklar, och om en cykel flyttades utan att ägarens mobil fanns i närheten larmades ägaren – och polisen – via en app. Ett annat projekt var att skapa en 3D-modell av bygden Veberöd. Projektet använde drönare och man har lyckats sammanfoga en 3D-modell av byn. Modellen ska användas som en digital tvilling.

Workshop ledd av Sarah Thorsaeus, Coompanion Roslagen & Norrort

”I min roll, vad behöver jag/vi för att gå från analys till handling?”

Efter det intensiva arbetet med att analysera tillgångar, resurser, den lokala ekonomins flöden samt idéer för utveckling i LEA-arbetet, kände många nu ett stort behov av att omsätta detta i praktik. De fick därför möjligheten under workshopen att tillsammans diskutera vilket behov de har, utifrån sin roll, som behövs för mer action. Innan workshopen delades deltagarna in i de tre bygderna som arbetat med LEA och de fick i uppdrag att anteckna gemensamt på ett stort papper.

I Väddöbygdens grupp deltog Pascale Lacroix, Lasse Persson, Fred Rosenthal, Ann-Mari Söderström och Lena Svenonius. Där framkom det att det finns behov av:

- en arena för dagliga träffar och mötesplatser. Som det mötet som sker på förskolor eller en träningsplats. Som exempel nämnes det projekt som fått stöd av Leader Stockholmsbyggd 'Camp Sågen' som omfattar en träningsbana, ett mysrum, kök och café.
- 'osannolika möten', och Färsna gård där veganer och veteraner möts nämndes som exempel.
- tillit mellan människor och mer inflytande från unga
- strukturerade forum och lokala annonseringsforum för inspiration

I Östra Värmdös grupp deltog Kristina Lång, Göran Ehrsson, Per Lejoneke, Susanne Ortmanns och Karin Broström. Där framkom det att det finns behov av:

- format för att träffas där målet inte nödvändigtvis handlar om att hitta konkreta lösningar, utan snarare att dela utifrån olika perspektiv sina utmaningar, kunskap etc.

Viktigt var att det finns en kontinuitet och regelbundenhet för mötena och att de är sektors-överskridande.

I Edsbrobygdens grupp deltog Sune Fogelström, Lasse Björklund, Mikael Olausson och Ida-Maria Olofsson. Där framkom det att det finns behov av:

- företagarförening eller liknande som kan samla företagare för bättre nätverkande, kommunikation och gemensamt arbete med andra föreningar eller utvecklingsgrupper i bygden och som främjar sektors-överskridande samarbete.
- projektledning av lokala projekt och av handlingsplanen som tagits fram i LEA-projektet. Finns det möjlighet att söka stöd för detta, så att en projektledare kan arvoderas, exempelvis genom leader
- att undersöka vad som gjorde att fler stannade kvar i bygden under pandemin (fritidsboende, deltidboende, besökare).
- att skapa forum med större perspektiv. Landsbygdsrådet i Norrtälje kommun är bra, men det kan behövas mötesplatser för personer med andra roller, eller där andra frågor kan diskuteras.

Bild på några av deltagarna under seminariet. Från vänster: Lasse Persson, Sarah Thorsaeus, Ann-Mari Söderström, Susanne Ortmanns, Göran Ehrson, Kristina Lång, Ida-Maria Olofsson, Lena Svenonius, Pascale Lacroix, Lasse Björklund, Fred Rosenthal, Per Lejoneke, Karin Broström, Mikael Olausson, Sune Fogelström.